

ДЕРЖЛІСАГЕНСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО «ЛІСИ УКРАЇНИ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор філії «Карпатський лісовий офіс»

Ігор ЧЕБАН

(підпис) (власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

« 17 » лютого 2026 р.

ПЛАН ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСТВА
(ПЛАН ЛІСОУПРАВЛІННЯ)

Хустського надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс»

ДП «Ліси України»

на 2026 рік

Довге - 2025

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальна інформація про Надлісництво.....	3
1.1.1. Організаційна структура.....	3
1.1.2. Право власності та користування.....	7
1.1.3. Зобов'язання щодо FSC®.....	7
1.1.4. Опис території Надлісництва.....	8
Розділ 2. Цілі ведення господарства.....	9
2.1.1. Стратегічні цілі.....	9
2.1.2. Оперативні плани.....	10
2.1.3. Шляхи досягнення.....	10
2.1.4. Залученість в місцеву економіку.....	14
Розділ 3. Характеристика лісових ресурсів.....	15
3.1.1. Розподіл площі за категоріями.....	15
3.1.2. Особливості ландшафту.....	16
3.1.3. Економічні аспекти.....	20
3.1.4. Диверсифікація діяльності.....	22
Розділ 4. Екологічні цінності.....	22
4.1.1. Виявлення та картування.....	22
4.1.2. Режим охорони.....	23
Розділ 5. Природоохоронні заходи.....	24
5.1.1. Збереження біорізноманіття.....	24
5.1.2. Охорона раритетних видів.....	25
5.1.3. Водоохоронні зони.....	41
5.1.4. Грунтозахисні заходи.....	41
5.1.5. Оцінка впливу на довкілля (ОВД).....	44
Розділ 6. План господарської діяльності.....	45
6.1.1. Розрахункова лісосіка.....	45
6.1.2. План рубок формування і оздоровлення лісів та інших рубок.....	46
6.1.3. Лісовідновлення та лісорозведення.....	47
6.1.4. Охорона лісів від пожеж.....	50
6.1.5. Захист лісу від шкідників і хвороб.....	50
6.1.6. Господарська діяльність Надлісництва на забруднених радіонуклідами територіях, з урахуванням рівня їх забрудненості, у тому числі ВВП.....	50
6.1.7. Дотримання принципу не виснажливості.....	50
Розділ 7. Моніторинг лісів.....	51
7.1.1. Методика моніторингу.....	51
7.1.2. Періодичність.....	55
7.1.3. Показники.....	56
7.1.4. Документування результатів, у тому числі картування.....	57
Розділ 8. Соціальні аспекти.....	58
8.1.1. Права працівників, гігієна та безпека праці, гендерна рівність, як це визначено в принципі 2.....	58
8.1.2. Охорона праці.....	59
8.1.3. Взаємодія з громадами.....	61
8.1.4. Вирішення конфліктів.....	64

Результати оцінювання

План лісоуправління (заходів) по веденню лісового господарства передбачає висвітлення довгострокових цілей ведення лісового господарства, основа із яких - невиснажливе лісове господарювання із врахуванням соціальних, економічних та екологічних наслідків, тобто створення умов для розвитку діяльності надлісництва в рамках чинного законодавства.

Стратегічне планування проводиться під час складання 10-річних планів організації та розвитку лісового господарства лісовпорядною організацією ВО «Укрдержліспроект», а оперативне планування відбувається в рамках підготовки щорічних планів діяльності на основі 10-річного плану. Під час планування здійснюється: визначення та затвердження щорічної розрахункової лісосіки (максимально можливого обсягу заготівлі деревини в порядку рубок головного користування відповідно до принципів безперервного і постійного лісокористування).

Основні вимоги сьогодення - це ефективне господарювання, необхідність забезпечення сталого розвитку лісового господарства шляхом підвищення ефективності управління, багатоцільового використання лісових ресурсів, корисних властивостей лісу, соціальних гарантій працюючих та місцевого населення.

Розділ 1 «Загальна інформація про Хустське надлісництво»

Хустське надлісництво розташоване в центральній частині Закарпатської області на території Хустського адміністративного району. *Поштова адреса: вул. Січових Стрільців, 2; с. Довге, Хустський район, Закарпатська обл.; 90154, електронна адреса: dovzhanske.img@e-forest.gov.ua*

1.1.1. Організаційна структура надлісництва

№ п/п	Найменування лісництв	Площа, га
1.	Лисичівське	8097
2.	Річанське	8030
3.	Довжанське	7444,1
4.	Білківське	7972,8

5.	Великодільське	8137
6.	Загатське	5252,2
7.	Нижньобистрівське	4768
8.	Березівське	5161,7
9.	Монастирецьке	4713,3
10.	Велятинське	4776
11.	Вишківське	5912
12.	Горінчівське	5101,8
13.	Драгівське	6823,2
14.	Хустське	5240
Загальна площа надлісництва		87429,1

Нинішнє лісовпорядкування проведено за I розрядом у відповідності з вимогами чинної лісовпорядної інструкції, рішеннями перших лісовпорядних нарад і технічних нарад за підсумками, загальна площа згідно базових лісовпорядкувань 2020-2021 рр. (ДП «Довжанське ЛМГ та ДП «Хустське ЛДГ») становила **87429,1 га**.

Віднесення лісів до місцевих органів влади по Хустському надлісництву

Назви органів влади	Назви лісництв	Перелік кварталів	Площа, га
Хустський район			
Горінчівська сільська ТГ	Нижньобистрівське	1-47	4768,0
	Березівське	1-45	5161,7
	Монастирецьке	1-48	4713,3
	Горінчівське	25-29	417,0
Хустська міська ТГ	Хустське	1-50	5240,0
	Велятинське	16,17,20-27,31-38	1870,0
	Драгівське	24-28	864,0
	Горінчівське	12-24,30-48	3430,0
Драгівська сільська ТГ	Велятинське	18,19,28-30	324,0
	Драгівське	1-23,29-47	5959,2

Назви органів влади	Назви лісництв	Перелік кварталів	Площа, га
Вишківська селищна ТГ	Велятинське	1-15,39-41	2582,0
	Вишківське	1-50	5912,0
Довжанська сільська ТГ	Горінчівське	1-11	1254,8
Разом:			42496,0

Хустський район			
Керецьківська сільська ТГ	Лисичівське	1-45	8097,0
	Довжанське	30-36	1095,0
Довжанська сільська ТГ	Річанське	1-50	8030,0
	Довжанське	1-29; 37-49	6349,1
	Білковське	1-7; 19-22	1848,0
Білковська сільська ТГ	Білковське	8-18; 23-60	5385,8
Зарічанська сільська ТГ	Білковське	39-44	739,0
Іршавська міська ТГ	Великодільське	1-27; 29-58	8108,0
	Загатське	1-20; 22; 28-30; 34-40; 43; 44; 47	3999,6
Берегівський район			
Кам'янська сільська ТГ	Загатське	21; 23-26; 32; 33; 41; 42; 45; 46; 48	1183,6
Мукачівський район			
Чинадіївська селищна ТГ	Великодільське	28	29,0
Мукачівська міська ТГ	Загатське	27; 31	69,0
Разом:			44933,1
Всього по надлісництву:			87429,1

Район розташування надлісництва відноситься до числа сільськогосподарських районів області з розвиненим садівництвом, виноградарством, овочівництвом. Основним напрямком тваринництва є розведення великої рогатої худоби м'ясо-молочного напрямку і розведення овець.

Лісистість адміністративних районів, на території яких розташований лісгосп, складає: Хустського – 44,3%, Мукачівського – 31,3%, Березівського – 12,9%.

Ліси на території районів розташовані нерівномірно і більш залісненими є північні частини районів.

Лісове господарство в економіці району розташування займає провідне місце. Основними напрямками розвитку лісового господарства є створення робочих місць для місцевого населення відповідно до кваліфікації, забезпечення району якісною деревиною, створення безпечних та комфортних умов для відвідувачів лісових масивів, сприяння у виконанні планів різних сфер економіки району.

Господарська діяльність надлісництва спрямована на виконання переважно екологічних функцій, в зв'язку з цим мають обмежене експлуатаційне використання лісів з метою заготівлі деревини. Ліси Хустського району – це головне природне багатство краю, займають одне з найважливіших місць у народному господарстві, відіграють водозахисні, водо- і кліматорегулюючі функції, мають міжнародне значення в розвитку рекреації і туризму. Під час ведення лісового господарства лісівники дотримуються екологічного підходу у стратегії і тактиці на принципах наближеного до природи лісівництва, що забезпечують раціональне використання, відтворення та охорону лісів.

Особливим призначенням лісів є рекреаційна і лікувально-оздоровча функції. Чудові гірські краєвиди з безліччю гірських потічків, чисте повітря і вода, наявність чисельних мінеральних джерел та зручне їх географічне розташування приваблюють туристів з усіх куточків світу.

1.1.2. Право власності та користування

Лісовий фонд Хустського надлісництва перебуває в державній власності, оформлено в тому числі право постійного користування в Держаному реєстрі речових прав на нерухоме майно правовстановчих документів на земельні ділянки 77050,8406 га – 596 шт. Надано в довгострокове тимчасове – 0,01 га для рекреаційних цілей.

На підставі наказів ДП «Ліси України» від 18.10.2024 № 1826 «Про припинення філії «Хустське лісове дослідне господарство»» та від 18.10.2024 № 1923 «Про припинення філії «Довжанське лісомисливське господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»», № 2340 від 31.12.2024 «Про затвердження передавальних актів філій, що координуються Карпатським лісовим офісом» та наказу №1 від 01.01.2025 «Про організацію території земель державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України», всі активи і пасиви, а також землі філії «Хустське лісове дослідне господарство», філії «Довжанське лісомисливське господарство» ДП «Ліси України» закріплені за Хустським надлісництвом філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

1.1.3. Зобов'язання щодо FSC

Хустське надлісництво бере на себе добровільне довготермінове зобов'язання щодо дотримання принципів і критеріїв FSC®.

Відповідальним за процес лісової сертифікації по Хустському надлісництву призначається помічник начальника надлісництва - Липчей С.І.

Хустське надлісництво підтверджує прихильність і дотримання вимог принципів і критеріїв FSC і зобов'язується:

1. Застосовувати на практиці принципи і критерії FSCзі сталого ведення лісового господарства.
2. Використовувати всі види лісових ресурсів на принципах сталого розвитку.
3. Вирішувати соціальні питання ведення лісового господарства, підтримувати соціальний і економічний розвиток місцевого населення.

4. Консультуватися у усіма зацікавленими сторонами з питань планування та ведення лісового господарства на принципах сталого розвитку.

5. Відстежувати стан довкілля і постійно вдосконалювати лісогосподарське виробництво, робити його екологічно безпечним.

6. Вживати профілактичних дій із пом'якшення негативних впливів лісогосподарського виробництва на навколишнє середовище.

7. Гарантувати, що всі лісові робітники, чия професійна діяльність суттєво впливає на навколишнє середовище, будуть відповідними чином навчені практичним діям з виконання цих зобов'язань.

1.1.4. Опис території Хустського надлісництва

Природно-кліматичні умови

Згідно лісового рослинного районування («Комплексне лісогосподарське районування України і Молдавії», під редакцією С.А.Генсірука, Київ, «Наукова думка», 1981) територія надлісництва відноситься до гірського карпатського лісогосподарського округу, лісової рослинної зони Українські Карпати.

Клімат району розташування Хустського надлісництва – перехідний від помірно-теплого західно-європейського до континентального східно-європейського. Досить суттєві місцеві зміни в кліматичні фактори вносять наявність і напрям хребтів і долин. Гірський рельєф місцевості обумовлює динаміку температур, розподіл кількості атмосферних опадів, швидкість вітрів.

Середні температури січня на полонинах досягають $-6...-7$ °С, а липня не перевищують $+11$ °С. Річна кількість опадів становить 1300-1600 мм. Літо на полонинах коротке, прохолодне з частими дощами й туманами. Взимку випадає багато снігу, який іноді буває також і влітку. Осінь тут холодна і дощова, іноді з сильними вітрами.

Клімат району розміщення надлісництва характеризується як помірно-континентальний.

Із кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток лісових насаджень є надмірна зволоженість атмосферними опадами, які є наслідком утворення руйнівних паводків у річках, снігових лавин у високогір'ї та селевих потоків.

Вся територія надлісництва не має рівня забрудненості, який би обмежував чи забороняв будь-яку діяльність та використання корисних властивостей лісу.

Розділ 2 «Цілі ведення господарства»

2.1.1. Стратегічні цілі

Основні цілі і задачі ведення лісового господарства в Хустському надлісництві наступні:

- прозоре використання, лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів повинно базуватись на принципах невиснажливості та безперервності і проводитись в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;
- удосконалення економічно-фінансового стану надлісництва;
- забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;
- нарощування ресурсного і екологічного потенціалу лісу;
- розроблення системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатоцільове використання лісів;
- вирішення лісівничо-екологічних проблем в зоні діяльності надлісництва;
- оптимізація структури надлісництва, збільшення лісистості території до науково обґрунтованого оптимального рівня;
- розробка та проведення комплексу заходів щодо охорони та захисту лісових ресурсів, які би унеможливили або сприяли зменшенню фактів незаконного вирубування деревини;
- розширення природно-заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного світу;
- здійснення системи заходів щодо сприяння розвитку підприємницької діяльності підприємницьких структур;
- впровадження сучасних організаційних форм господарювання, сприяння покращенню економічних показників діяльності надлісництва;

- зростання зайнятості, посилення соціальної захищеності та збільшення добробуту працівників надлісництва;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення широкого висвітлення лісогосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формування лісової політики.

Рівень досягнення поставлених цілей і задач буде оцінюватись через кількісні результати. У даному випадку мова буде йти про очікувані економічні, соціальні та екологічні результати. Зрозуміло, що оцінка цих результатів не може претендувати на виняткову точність, але вона необхідна з погляду перспектив розвитку лісового господарства надлісництва.

2.1.2. Оперативні плани

Оперативні плани лісового господарства – це детальний документ, який визначає конкретні дії та заходи, необхідні для досягнення стратегічних цілей лісового господарства в певний період.

Виробничо-фінансовий план з лісового та мисливського господарства та охорони навколишнього середовища прийнятий у надлісництві погоджений виробничими і лісовими відділами з планами філії «Карпатського лісового офісу» ДП «Ліси України».

2.1.3. Шляхи досягнення

Основні цілі і задачі ведення лісового господарства наступні:

- прозоре використання, лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів повинно базуватись на принципах невиснажливості та безперервності і проводитись в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
 - ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;
 - удосконалення економічно-фінансового стану надлісництва;
 - забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;
 - нарощування ресурсного і екологічного потенціалу лісу;

- розроблення системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатоцільове використання лісів;
- вирішення лісівничо-екологічних проблем в зоні діяльності надлісництва;
- оптимізація структури надлісництва, збільшення лісистості території до науково обґрунтованого оптимального рівня;
- розробка та проведення комплексу заходів щодо охорони та захисту лісових ресурсів, які би унеможливили або сприяли зменшенню фактів незаконного вирубування деревини;
- розширення природно-заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного світу;
- здійснення системи заходів щодо сприяння розвитку підприємницької діяльності підприємницьких структур;
- впровадження сучасних організаційних форм господарювання, сприяння покращенню економічних показників діяльності надлісництва;
- зростання зайнятості, посилення соціальної захищеності та збільшення добробуту працівників надлісництва;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення широкого висвітлення лісгосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формування лісової політики.

Рівень досягнення поставлених цілей і задач буде оцінюватись через кількісні результати. У даному випадку мова буде йти про очікувані економічні, соціальні та екологічні результати. Зрозуміло, що оцінка цих результатів не може претендувати на виняткову точність, але вона необхідна з погляду перспектив розвитку лісового господарства надлісництва.

Оперативний план лісового господарства – це детальний документ, який визначає конкретні дії та заходи, необхідні для досягнення стратегічних цілей лісового господарства в певний період. Виробничо-фінансовий план з лісового та мисливського господарства та охорони навколишнього середовища прийнятий у

надлісництві погоджений виробничими і лісовими відділами з планами філії «Карпатського лісового офісу» ДП «Ліси України».

Досягнення завдань, визначених в оперативних планах лісового господарства, потребує комплексного підходу та застосування різноманітних заходів.

Основні шляхи та способи включають в себе:

1. Планування та організація

Розбиття загальних завдань на конкретні під завдання з визначенням відповідальних осіб та термінів виконання.

2. Складання плану виконання робіт, що дозволить контролювати процес і вчасно коригувати дії

3. Ефективне використання людських, матеріальних та фінансових ресурсів для досягнення поставлення цілей.

4. Застосування сучасних технологій і обладнання для зменшення негативного впливу на лісові екосистеми.

5. Висадка саджанців лісових порід для відновлення зрубаних або пошкоджених лісів

6. Проведення заходів з догляду за молодняками

7. Підвищення рівня охорони лісів та посилення відповідальності за незаконні дії

8. Регулярний контроль за станом лісових екосистем та ефективністю виконання заходів.

9. Аналіз отриманих результатів та внесення необхідних корективів у плани

10. Взаємодія з місцевими громадами, а саме залучення місцевих громад до участі у лісгосподарських заходах

11. Використання сучасних наукових знань та технологій.

Досягнення завдань, визначених в оперативних планах лісового господарства є складним і багатогранним процесом, який вимагає комплексного підходу та залучення різноманітних ресурсів.

Відсутність державного фінансування в лісовій галузі є серйозною проблемою, яка потребує негайного вирішення.

Виробничо-господарська діяльність Хустського надлісництва включає лісозаготівлю, лісовідновлення та ведення мисливського господарства, надає послуги по перевезенню лісоматеріалів та рекреаційні послуги.

Основною лісозаготівельною лісопродукцією є:

- круглі лісоматеріали (хвойних, листяних порід),
- дров'яна деревина промислового використання (хвойних, листяних порід),
- дров'яна деревина непромислового використання (хвойних, листяних порід) 3 групи.

Заготівля харчових продуктів лісу і лікарської сировини проводиться в основному місцевим населенням для власних потреб

Хустське надлісництво співпрацює з місцевими територіальними громадами із залученням зацікавлених сторін (під час проведення базового лісовпорядкування) визначає перелік деревинних та недеревинних ресурсів і послуг екосистем, які можуть посилювати та диверсифікувати місцеву економіку.

Ці дані використовується для формування виробничо-господарських планів, на основі якого складаються заяви (декларації) стосовно збереження та /або посилення послуг екосистем.

Цей процес контролюється головними спеціалістами Хустського надлісництва.

Для економічного потенціалу Закарпатської області ліси мають надзвичайно важливе значення. Ліси використовують як ресурсний матеріал для розвитку різних галузей економіки, створюють придатні умови для життя людини. Лісові ресурси — це і деревина, і технічна сировина, і харчові та кормові ресурси. Важливого значення набувають ліси як засіб охорони навколишнього середовища. Завдяки захисним властивостям ліси сприяють поліпшенню водного режиму територій, підвищенню врожайності сільськогосподарських культур.

У сукупності з іншими природними ресурсами лісові ресурси являють собою складову частину продуктивних сил країни безпосередньо беруть участь в економічному розвитку, у забезпеченні соціальних потреб суспільства, виступають одночасно як засіб виробництва, предмет і продукт праці.

Переробкою деревини займаються ряд деревообробних підприємств Хустського, Мукачівського району.

Підприємства району підтримують торгово-економічні зв'язки з багатьма країнами світу.

На даний час державне асигнування відсутнє.

2.1.4. Залученість в місцеву економіку

Виробничо-господарська діяльність Хустського надлісництва включає лісозаготівлю, надає послуги по перевезенню лісоматеріалів лісовідновлення, ведення мисливського господарства, використання продуктів НДЛП, та рекреаційні послуги.

Основною лісозаготівельною продукцією на 2026 рік планується багато різних порід:

- круглі лісоматеріали (хвойних, листяних порід),
- дров'яна деревина промислового використання (хвойних, листяних порід),
- дров'яна деревина непромислового використання (хвойних, листяних порід) 3 групи.

Заготівля недеревної лісопродукції планується у вигляді грибів та ягід третіми зацікавленими сторонами згідно їхніх заявок.

Хустське надлісництво співпрацює з місцевими територіальними громадами із залученням зацікавлених сторін (під час проведення базового лісовпорядкування) визначає перелік деревинних та недеревинних ресурсів і послуг екосистем, які можуть посилювати та диверсифікувати місцеву економіку.

Розділ 3 «Характеристика лісових ресурсів»

3.1.1. Розподіл площі за категоріями

Існуючий поділ лісів на категорії проведено згідно Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок, затверджених постановою КМ України від 16.04.07р. № 733.

Існуючий поділ площі на категорії лісів відповідає господарському значенню, природним та економічним умовам району розташування Хустського надлісництва.

Поділ лісів на категорії

Категорія лісів	Площа надлісництва разом		Площа Довжанське ЛМГ		Площа Хустське ЛДГ	
	Га	%	га	%	га	%
Ліси природоохоронного, наукового, історико- культурного призначення (підкатегорії)	10119,6662	11,6	7696,6	17,1	2423,0662	5,7
Національні природні парки	6859,4		4802,4		2057	
Пам'ятки природи	292,6		17,2		275,4	
Заказники	2967,6662		2877,0		90,6662	
Рекреаційно- оздоровчі ліси (підкатегорії)	12355,2	14,1	1889,7	4,2	10465,5	24,6
Ліси у межах населених пунктів	2669,3		13		2656,3	
Ліси 1 і 2 зон округів сан ох територій	874,1				874,1	
Лісопаркова частина лісів зелених зон	639,8		172,8		467	
Лісогосподарська частина лісів зелених зон	7051		1602,4		5448,6	
Рекреаційно - оздоровчі поза межами зелених зон	1121		101,5		1019,5	
Захисні ліси	15953,6338	18,2	8652,7	19,3	7300,9338	17,2

(підкатегорії)						
Ліси протиерозійні	7432,8		2126,2		5306,6	
Ліси уздовж смуг відведення автомобільних доріг	150,6		90,7		59,9	
Інші захисні	2720,5		2720,5			
Ліси уздовж річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів	5649,7338		3715,3		1934,4338	
Експлуатаційні ліси	49000,6	56,0	26694,1	59,4	22306,5	52,5
Всього по надлісництву	87429,1		44933,1		42496	

3.1.2. Особливості ландшафту

Клімат району розташування надлісництва – перехідний від помірно-теплого західно-європейського до континентального східно-європейського. Досить суттєві місцеві зміни в кліматичні фактори вносять наявність і напрям хребтів і долин. Гірський рельєф місцевості обумовлює динаміку температур, розподіл кількості атмосферних опадів, швидкість вітрів.

Кліматичні показники

Найменування показників	Одиниці вимірювання	Значення (Довге/Хуст)	Дата
1. Температура повітря:			
–середньорічна	градус	+7,8/10,7	
–абсолютна максимальна	градус	+38/37,6	серпень
–абсолютна мінімальна	градус	-33/18,4	січень

2. Кількість опадів на рік	мм	1072/1068	
3. Тривалість вегетаційного періоду	днів	195/234	
4. Пізні весняні заморозки			20-30.04
5. Перші осінні заморозки			01-15.10
6. Середня дата замерзання рік			10-20.12
7. Середня дата початку паводку			20-30.03
8. Сніговий покрив:			
– товщина	см	41	
– час появи			20-30.11
– час сходження у лісі			01-10.04
9. Глибина промерзання ґрунту	см	59	
10. Напрямок панівних вітрів за сезонами:			
– зима	румб	ПнС	
– весна	румб	ПдС	
– літо	румб	Пд	
– осінь	румб	ПдС	
11. Середня швидкість панівних вітрів за сезонами:			
– зима	м/сек	2,7	
– весна	м/сек	2,1	
– літо	м/сек	1,5	
– осінь	м/сек	2,2	

12. Відносна вологість повітря за сезонами:			
– зима	%	80	
– весна	%	90	
– літо	%	35	
– осінь	%	45	

За стрімкістю схили поділяються на (у % від загальної гірської площі):

– пологі (до 10 градусів)	17,6%/ 12,4%
– покаті (11-20 градусів)	40,5%/ 33,2%
– стрімкі (21-30 градусів на південних і 21-35 градусів на північних схилах)	37,6%/ 43,7%
– дуже стрімкі (понад 30 градусів на південних і понад 35 градусів на північних схилах)	4,3%/ 10,3%

Територія надлісництва за характером рельєфу є гірською і належить до південно-західної частини Східних Карпат. Згідно схеми геоморфологічного районування Карпат (по П.М. Цисю) північна частина підприємства належить до району середньовисотного гірського рельєфу Полонинського Хребта. Сюди входять територія Лисичівського, Річанського лісництв і частково Довжанського (кв. 18-29). Рельєф в цій частині надлісництва являє собою систему хребтів другого і третього порядку, пересічених гірськими потоками. Хребти по всій довжині

хвилясті з багатьма відхиленнями різного ступеня розгалуження при загальному напрямку, переважно, на південь і південний захід і закінчується іноді гострими вершинами. Переважаюча форма схилів опукла при середній стрімкості 25-35⁰. Мінімальна стрімкість 2-5⁰, максимальна – досягає 40-45⁰.

Більша площа лісових масивів розташована в межах висот 700-900м над рівнем моря.

Південна частина підприємства належить до району гірських груп Вигорлат-Гутинського хребта і між гірських котловин. Сюди повністю входить територія Білківського лісництва і частина території Довжанського лісництва (кв. 1-15). Вигорлат-Гутинського хребет долиної ріки Боржава поділяється на дві гірські групи: східну, куди входять Білківське лісництво і західну – частина Довжанського лісництва (кв. 1-15). Переважаючі схили із стрімкістю від 15 до 25⁰, але в західному масиві досягають до 40⁰.

Переважаючими висотами над рівнем моря обох масивів є 400-650 м (максимальна висота – 1086 м г. Бужора, мінімальна – 350 м).

Територія Хустського надлісництва (Хустська частина) за характером рельєфу розташована серед гірських хребтів та масивів. Висоти над рівнем моря знижуються з півночі на південь. Схили хребтів мають переважно комбіновані східні та західні експозиції.

Згідно фізико-географічного районування територія надлісництва розташована в межах двох областей: Вулканічні Карпати (складається з Вулканічного (Вигорлат-Гутинського) хребта, Іршавської і Верхньотисенської (Солотвинсько-Хустської) улоговин та Березне-Ліпшанського міжгір'я) та Полонинсько-Чорногірської області (Полонинський хребет).

Вулканічний хребет (Хустське (кв. 1-41), Велятинське (кв. 1-15,39,40) та Вишківське лісництва) утворився в неогені, коли по лінії тектонічного розлому відбувалася вулканічна діяльність. Структура хребта містить андезити, андезитобазальти та туфи. Хребет обмежує Закарпатську низовину з північного сходу і підноситься над нею на 500-700 м. Середня висота 600-1000 м. Територія добре зволюється, за рік випадає 800-1000 мм опадів. Вулканічні Карпати в

ландшафтному відношенні характеризуються низькогірними та середньогірними місцевостями з дубово-буковими та буковими лісами на буроземно-підзолистих ґрунтах.

Верхньотисенська улоговина досягає довжини 40 км та ширини до 20 км з абсолютними висотами 500-700 м і характеризується низькогірно-горбистою, терасово-рівнинною з частково закарстованими місцевостями (Горінчівське лісництво (кв.12-16,19-48), південна частина Монастирецького лісництва (кв.45,47,48), кв. 43 Березівського лісництва та решта Хустського і Велятинського лісництв). Низькогірні місцевості покриті переважно дубово-буковими та буковими лісами. У долинах рік Тиса, Тересля і Ріка, що перетинають улоговину, сформувались терасові й заплавні місцевості з буроземно-підзолистими і дерново-глейовими ґрунтами, які частково вкриті вторинними лісами, луками та сільськогосподарськими угіддями.

Березне-Ліпшанське долинне міжгір'я розташоване між Полонинським та Вулканічними хребтами (розділяє собою Полонинський Бескид і Вигорлат-Гутинське вулканічне пасмо). Поверхня і схили розчленовані, висоти переважно 150 - 300 м, лише на перевалах підноситься до 450 м, максимальні висоти - до 500 м. Тут переважають улоговинні та долинно-терасові місцевості з бурими лісовими ґрунтами під буковими лісами.

На південному схилі Полонинського хребта між долинами Тересви і Тереслі (Нижньобистрівське та Драгівське лісництва, решта Березівського та Монастирецького лісництв) виділяються скелясті пасма з крейдових і юрських конгломератів, юрських вапняків. Вони приурочені до антиклінальних піднять, ядра яких складені кристалічними палеозойськими породами. У сучасному рельєфі важливу роль відіграють полонинські поверхні вирівнювання, структурно-денудаційні форми, давньольодовикові (кари, цирки), глибокі річкові долини

3.1.3. Економічні аспекти

Хустське надлісництво має визначені продукти і вигоди, які продукуються і є доступними для виробництва іншим. (Перед початком кварталу заповнюється біржовий інформаційний бюлетень для аукціону, де є перелік запропонованої

продукції.) Також є перелік зацікавлених сторін, які отримують вигоду від господарювання надлісництва - послуги перевезення, заготівлі тощо.

Хустське надлісництво планує отримання економічного ефекту від деревної продукції.

Щодо продуктів НДЛП планується надлісництвом заготівля даної продукції згідно поданих на погодження до Обласної адміністрації.

Розрахункова лісосіка - щорічна, науково обґрунтована норма заготівлі деревини в порядку рубок головного користування, яка обраховується та затверджується для кожного власника, постійного користувача лісами по категоріях лісів в розрізі порід, виходячи з принципів безперервності використання лісових ресурсів.

Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України № 603 від 22.11.2012 року затверджена лісосіка в обсязі 71090 тис.м3 ліквіду.

Розрахункова лісосіка головного користування

Найменування показників	Усього	У тому числі за господарствами									
		Хвойні	у т. ч. за господарськими секціями		Твердолистяне	у т. ч. за господарськими секціями			Мяккістіяне	у т. ч. за господарськими секціями	
			Ялинова	Ялицева		Дубова	Букова	Грабова		Березова	Чорнольхова
Розрахункова лісосіка (Хуст)	22590	3370	3370	-	19220	1580	17640	-	-	-	-
Розрахункова лісосіка (Довге)	48500	5100	5100	-	43400	3790	39410	-	-	-	-
Разом	71090	8470	8470	-	62620	5370	57050				

Хустське надлісництво виписується лісові квитки на заготівля ягід та грибів зацікавленими сторонами відбувається після погоджень Обласною адміністрацією лімітів.

3.1.4. Диверсифікація діяльності

При плануванні діяльності надлісництва, спрямоної на розширення джерел прибутків, економічного сталого розвитку, планується на 2026 рік диверсифікація діяльності у розрізі заготівлі інших лісотвірних порід. Враховуючи специфіку регіону основними лісотвірними породами надлісництва становлять: бук, ялина, дуб звичайний.

Для збільшення прибутку планується розширення асортименту порід (сосни, граба, берези, липи, вільхи, осики) забезпечуючи таким чином, задовільний санітарний стан насаджень.

Планується розширити асортимент продукції недеревних лісових ресурсів зокрема збільшенням заготівлі лісових ягід за рахунок залучення зацікавлених сторін та сплати ними податків у місцевий бюджет.

Планування рекреаційної і туристичної діяльності, зокрема удосконалення дійсних рекреаційних місць відпочинку (рекреаційних пунктів) для зменшення антропогенного навантаження та сповільнення дигресії автохтонних насаджень.

Розділ 4 «Екологічні цінності»

4.1.1. Виявлення та картування

На території Хустського надлісництва виділені і охороняються особливо цінні для збереження ліси (ОЦЗ), загальна площа яких складає 9480,5 га, на яких щорічно проводиться моніторинг стану. Площі ділянок ОЦЗ в розрізі особливих цінностей для збереження приведено нижче:

ОЦЗ 1 – Видове різноманіття. Концентрації біологічного різноманіття, включно з ендемічними, рідкісними видами і видами, що перебувають під загрозою, або зникають, які є істотними на світовому, регіональному або національному рівнях – 5454,7 га.

ОЦЗ 3 – Екосистеми та оселища. Рідкісні й такі, що перебувають під загрозою або зникають екосистеми, оселища або рефугіуми – 963,7 га.

ОЦЗ 4 – Критичні послуги екосистем. Основні послуги екосистем у критичних ситуаціях, включно із захистом водозборів і запобіганням ерозії вразливих ґрунтів і схилів – 3004,9 га.

ОЦЗ 5 - Потреби громади. Ділянки та ресурси, визначальні для задоволення основних потреб місцевих громад або тубільних народів (наприклад, у засобах для існування, лікування, харчування, забезпечення водою), визначені шляхом залучення цих громад або тубільних народів – 54,8 га.

ОЦЗ 6 – Культурні цінності. Ділянки, ресурси, оселища та ландшафти світового або національного культурного, археологічного або історичного значення та/або критичної культурної, екологічної, економічної чи релігійної/священної важливості для традиційних культур місцевих громад або тубільних народів, визначені шляхом залучення цих місцевих громад або тубільних народів – 2,4 га.

Окрім ОЦЗ і репрезентативних ділянок екосистем, підприємство в процесі планування, відводу та таксації лісосік виділяє наступні ключові об'єкти (окремі дерева і групи дерев, які представляють цінність для збереження біорізноманіття) згідно постанови 499 від 12 травня 2023 року, а саме ключові об'єкти:

1. Дерева і групи дерев важливі для фауни.
2. Вікові дерева бука лісового, клена-явора, ялини європейської та інших.
3. Дерев, які рідко зустрічаються в насадженні, або мають кормову цінність для фауни.

При проведенні моніторингу репрезентативних ділянок та ОЦЗ із залучення сторін чий інтереси зачеплено, зацікавлених сторін та експертів планується провести зміни у картографії території Хустського надлісництва при динаміці даних ділянок.

4.1.2. Режим охорони

При плануванні та діяльності Хустське надлісництво враховує режим охорони дикої флори та фауни всіх природному середовищ існування (рідкісних і тих що перебувають під загрозою видів) враховуючи найбільш доступну

інформацію про це, а саме: Червона книга України, Бернська Конвенція, Резолюція № 4 та № 6, Боннська Конвенція, Зелена книга України.

Розділ 5 «Природоохоронні заходи»

5.1.1. Збереження біорізноманіття

Основними господарськими заходами, що заплановані в ОЦЗ є:

- Рубки догляду.
- Вибіркові санітарні рубки.
- Протипожежні заходи.
- Сприяння природному поновленню.

Особливостями проведення лісогосподарських заходів в ОЦЗ є:

- Під час проведення рубок догляду зберігається природне поновлення цінних видів, особливо коли йому загрожує небезпека витіснення іншими видами.

- Методи та способи проведення рубок догляду мають забезпечувати мінімальне порушення лісового середовища й дерев, що залишаються, тому інтенсивність рубок догляду за лісом знижено від нормативних показників на 35-50 %.

План виявлення і взяття під охорону особливих цінностей для збереження

№ п/п	Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону особливо цінних для збереження лісів.	Заходи щодо охорони особливо цінних для збереження лісів.	Хто проводить
1	Проведення консультацій з зацікавленими сторонами щодо визначення розташування відтворювальних ділянок мисливських	Оголошення «режиму тиші» та обмеження господарської діяльності в період з	Спеціалісти філії, зацікавлені
2	З метою збереження біорізноманіття, продовжувати виявляти ліси високої природоохоронної цінності та залишати ключові біотопи і об'єкти при	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціалісти філії, зацікавлені

3	Проведення обстеження земельних лісових ділянок при проведенні безперервного лісовпорядкування, відводах і таксації лісосік рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів - (протягом року).	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони.	Спеціалісти філії, лісничі, зацікавлені сторони
4	Проведення картування ОЦЗ для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності;	На картах-схемах по лісництвах наносяться ОЦЗ	Спеціалісти філії.
5	Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення ОЦЗ протягом року.		Адміністрація філії

5.1.2. Охорона раритетних видів

Проведення навчання з персоналом надлісництва та підрядних організацій щодо запобіганню збору, полюванню чи відлову рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою, та їх оселищ.

Проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік рубок головного користування та рубок поліпшення якісного складу лісів (протягом 2026 року).

При виявленні, виділяти ключові біотопи і об'єкти біорізноманіття, згідно переліку ключових біотопів та об'єктів біорізноманіття та їх опису.

Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності.

При лісозаготівлях дотримання календарних строків проведення заходів (режиму тиші) та безпечних для довкілля технологічних процесів, режиму охорони.

Контроль лісництв за дотриманням працюючих в лісі природоохоронних вимог, проведення рейдів.

Інформування громадськості та зацікавлених сторін про наявність рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою, та оселищ, встановлених режимів охорони.

Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин.

«План виявлення і взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин»

№ пп	Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів	Заходи щодо охорони рідкісних і зникаючих видів	Хто проводить
1	Створення об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) в місцях зростання або мешкання рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин, значимих на	Рубки, не проводяться.	Спеціалісти філії, зацікавлені
2	Проведення науковцями УКРГІРЛІС польових робіт із вивчення фауни рідкісних і зникаючих видів та планування заходів щодо їх збереження та покращення	Створення охоронних зон.	Науковці УКРГІРЛІС
3	Проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів -протягом 2025-2026 року. При виявленні, виділяються ключові	Збереження ключових біотопів і об'єктів біорізноманіття.	Спеціалісти філії, лісничі, зацікавлені сторони
4	Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності:	На картах-схемах по лісництвах наносяться рідкісні та зникаючі види і	Спеціалісти філії.

5	Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин та		Адміністрація філії
---	---	--	------------------------

Охорона видів рослин і грибів занесених до списку, на державному рівні забезпечується шляхом заходів:

- установка особливого правового статусу,
- заборона або обмеження їх використання,
- врахування вимог щодо їх охорони під час розробки нормативних актів місцевого рівня,
- системна робота щодо виявлення місць їх зростання, проведення постійного спостереження за станом популяцій, пріоритетного створення на територіях, де вони зростають системи заповідних та інших об'єктів, що особливо охороняються,
- врахування спеціальних вимог щодо охорони під час розміщення продуктивних сил, ведення господарської діяльності, вирішенні питань відведення земельних ділянок, розробки проектної та проектно-планувальної документації, екологічної експертизи.

Актуальний список рідкісних видів флори та фауни, виявлених на території
Хустського надлісництва

№ п/п	Назва виду українською мовою	Назва виду латинською мовою	Місцезнаходження (лісництво)	Місцезнаходження (квартал)	Місцезнаходження (виділ)
	2	3	4	5	6
1	Кіт лісовий	Felis silvestris Schreber	Березівське		
2			Березівське		
3			Березівське		

4			Березівське		
5	Саламандра плямиста	Salamandra Salamandra	Березівське		
6			Березівське		
7			Березівське		
8			Березівське		
9			Березівське		
0			полоз лісовий ескулапів	zamenis longissimus	Березівське
1	мідянка звичайна	coronella austriaca Laurenti	Березівське		
2			Березівське		
3			Березівське		
4	Ящірка зелена	Lacerta viridis	Березівське		
5			Березівське		
6			Березівське		
7	Підсніжник білосніжний	Galanthus nivalis	Березівське		
8			Березівське		
9			Березівське		
0	Білоцвіт весняний	Leucojum vernal L	Березівське		
			Березівське		

1					
2			Березівське		
3	шафран гейфелів	Crocus Heuffelianus Herb	Березівське		
4			Березівське		
5	Кіт лісовий	Felis silvestris	Велятинське		
6	Саламандра плямиста	Salamandra salamandra	Велятинське		
7			Велятинське		
8			Велятинське		
9			Велятинське		
0	Шафран Гейфелів	Crocus heuffelianus Herb	Велятинське		
1			Велятинське		
2	Підсніжник білосніжний	galanthus nivalis	Велятинське		
3			Велятинське		
4			Велятинське		
5	Мідянка звичайна	Coronella austriaca Laurenti	Велятинське		
6	Полоз лісовий	Zamenis longissimus	Велятинське		
7	Ящірка зелена	Lacerta viridis	Велятинське		
8			Велятинське		

9	білоцвіт веняний	<i>Leucojum vernum</i>	Велятинське		
0			Велятинське		
1			Велятинське		
2			Велятинське		
3			Горінчівське		
4			Горінчівське		
5			Горінчівське		
6			Горінчівське		
7			Горінчівське		
8			Підсніжник Білосніжний	<i>Gialanthus Nivalis</i>	Горінчівське
9	Горінчівське				
0	Горінчівське				
1	Горінчівське				
2	Горінчівське				
3	Горінчівське				
4	Шафран Гейфелів	<i>Crocus Neuffelianus</i> Herb			Горінчівське
5			Горінчівське		
			Горінчівське		

6					
7			Горінчівське		
8			Горінчівське		
9			Горінчівське		
0	Ящірка Зелена	<i>Lacerta Viridis</i>	Горінчівське		
1			Горінчівське		
2			Горінчівське		
3	Саламандра Плямиста	<i>Salamandra Salamandra</i>	Горінчівське		
4			Горінчівське		
5			Горінчівське		
6			Горінчівське		
7	Полоз Лісовий	<i>Zamenis Longissimus</i>	Горінчівське		
8			Горінчівське		
9			Горінчівське		
0			Горінчівське		
1			Горінчівське		
2	Мідянка Звичайна	<i>Coronella Austriaca Laurenti</i>	Горінчівське		
3			Горінчівське		

4			Горінчівське		
5			Горінчівське		
6			Горінчівське		
7	Білоцвіт Весняний	<i>Leucojum vernum</i>	Хустське		
8	Підсніжник Білосніжний	<i>Galanthus nivalis</i>	Хустське		
9	Шафран Гейфелів	<i>Crocus heufflianus</i>	Хустське		
0	Кіт лісовий	<i>Felis silvestris</i>	Хустське		
1	Полоз лісовий	<i>Zamenis Longissimus</i>	Хустське		
2	Мідянка Звичайна	<i>Coronella austriaca</i>	Хустське		
3	Саламандра плямиста	<i>Salamandra salamandra</i>	Хустське		
4	Ящірка Зелена	<i>Lacerta viridis</i>	Хустське		
5	Саламандра плямиста	<i>Salamandra salamandra</i>	Драгівське		
6			Драгівське		
7			Драгівське		
8	Кіт лісовий	<i>Felis sylvestris</i>	Драгівське		
9			Драгівське		
0	Жаба прудка	<i>Rana dalmatina</i>	Драгівське		
	Мідянка	<i>Coronella austriaca</i>	Драгівське		

1	звичайна				
2			Драгівське		
3	Тритон карпатський	Lissotriton montandoni	Драгівське		
4			Драгівське		
5	Жук-олень	Lucanus cervus	Драгівське		
6			Драгівське		
7	Ящірка зелена	Lacerta viridis	Драгівське		
8			Драгівське		
9	Дзвоники карпатські	Campanula carpatica	Драгівське		
00	Шафран Гейфелів	Crocus heuffelianus	Драгівське		
01			Драгівське		
02			Драгівське		
03			Драгівське		
04	Беладонна звичайна	Atropa belladonna	Драгівське		
05			Драгівське		
06	Білоцвіт весняний	Leucojum vernalis	Драгівське		
07			Драгівське		
08	Підсніжник білосніжний	Galanthus nivalis	Драгівське		

09			Драгівське		
10			Драгівське		
11			Драгівське		
12	Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i>	Драгівське		
13			Драгівське		
14	Білоцвіт весняний	<i>Leucojum vernum</i> L.	Монастирецьке		
15	Підсніжник білосніжний	<i>Galanthus nivalis</i>	Монастирецьке		
16	Жук-олень	<i>Lucanus cervus</i>	Монастирецьке		
17	Полоз лісовий	<i>Zamenis longissimus</i>	Монастирецьке		
18	Ведмідь бурий	<i>Ursus arctos</i>	Нижньобистрівське		
19	Рись	<i>Lynx</i>	Нижньобистрівське		
20	Кіт лісовий	<i>Felis silvestris</i>	Нижньобистрівське		
21	Саламандра	<i>Salamandra</i>	Нижньобистрівське		
22	Куниця лісова	<i>Martes martes</i>	Нижньобистрівське		
23	Пугач	<i>Bubo bubo</i>	Нижньобистрівське		
24	Дзвоники карпатські	<i>Campanula carpatica</i>	Нижньобистрівське		
25	Білоцвіт весняний	<i>Leucojum vernum</i>	Нижньобистрівське		
	Підсніжник	<i>Galanthus</i>	Нижньобистрівське		

26					
27	Підсніжник білосніжний	<i>galanthus nivalis</i>	Вишківське		
28			Вишківське		
29			Вишківське		
30	білоцвіт весняний	<i>Leucojum vernum</i>	Вишківське		
31			Вишківське		
32			Вишківське		
33	Кіт лісовий	<i>Felis silvestris</i>	Вишківське		
34	Полоз лісовий	<i>Zamenis longissimus</i>	Вишківське		
35			Вишківське		
36			Вишківське		
37	Мідянка звичайна	<i>Coronella austriaca</i>	Вишківське		
38		<i>Laurenti</i>	Вишківське		
39	Білоцвіт весняний	<i>Leucojum vernum</i>	Білківське		
40					
41			Великодільське		
42			Лисичівське		
43			Річанське		

44			Загатське		
45	Шафран Гейфелів	<i>Crocus heuffealianus</i>	Довжанське		
46			Річанське		
47			Загатське		
48	Підсніжник білосніжний	<i>Galantus nivolis</i>	Довжанське		
49			Білківське		
50			Лисичівське		
51			Річанське		
52			Загатське		
53	Саламандра плямиста	<i>Salamandra salamandra</i>	Довжанське		
54			Білківське		
55			Великодільське		
56			Лисичівське		
57			Річанське		
58			Загатське		
59					
60	Полоз лісовий	<i>Elaphe lonngissimra</i>	Довжанське		
			Білківське		

61				
62				
63				
64			Великодільське	
65				
66			Лисичівське	
67			Загатське	
68	Рись звичайний	Lynx lynx	Довжанське	
69			Лисичівське	
70			Річанське	
71	Кіт лісовий	Felix silvestris	Довжанське	
72			Білівське	
73			Великодільське	
74			Лисичівське	
75			Річанське	
76			Загатське	

77					
78					
79					
80			Білівське		
81					
82	Жаба прудка	<i>Rana dalmatina</i>			
83					
84			Великодільське		
85			Загатське		
86			Лисичівське		
87			Довжанське		
88					
89	Тритон карпатський	<i>Lissotriton montandoni</i>	Лисичівське		
90			Загатське		
91	Сова довгохвоста	<i>Strix uralensis</i>	Білівське		
92			Великодільське		
93	Мідянка звичайна	<i>Coronella austriaca</i>	Великодільське		
			Білівське		

94					
95			Довжанське		
96	Зозулинець чоловічий	<i>Orchis mascula</i>	Загатське		
97	Беладонна звичайна	<i>Atropa belladonna</i>	Білківське		
98			Білківське		
99			Білківське		
100			Білківське		
101			Великодільське		
102			Лисичівське		
103			Довжанське		
104			Загатське		
105			Загатське		
106			Будяк пагорбовий	<i>Carduus collinus</i>	Великодільське
107	Харіус європейський	<i>Thymallus thymallus</i>	Великодільське		
108			Річанське		
109	Дятел білосніжний	<i>Dendrocopos leucotos</i>	Довжанське		
110			Річанське		
111			Білківське		

112			Лисичівське		
113			Довжанське		
114	Жук-олень	<i>Lucanus cervus</i>	Загатське		
115			Великодільське		
116			Річанське		
117	Вусач альпійський	<i>Rosalia alpina</i>	Лисичівське		
118	Видра річкова	<i>Lutra lutra</i>	Лисичівське		
119			Річанське		
120	Голуб-синяк	<i>Columba oenas</i>	Лисичівське		
121			Довжанське		
122			Білівське		
123			Білівське		
124	Волошка карпатська	<i>Centaurea jacea</i>	Лисичівське		
125	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>	Лисичівське		
126	Вусач великий дубовий	<i>Cerambyx cerdo</i>	Довжанське		
127	Кажан	<i>Miniopterus schreibersii</i>	Річанське		
128	Мінога українська	<i>Eudontomyzon mariae</i>	Річанське		
129	Жовна зелена	<i>Picus viridis</i>	Річанське		

130	Підорлик малий	<i>Clanga pomarina</i>	Загатське		
131	Берека європейська	<i>Sorbus torminalis</i>	Загатське		
132	Собачий зуб	<i>Erythronium dens- canis</i>	Загатське		
133	Лелека чорний	<i>Ciconia nigra</i>	Загатське		
134			Білківське		
135	Форель струмкова	<i>Salmo trutta</i>	Річанське		
136			Довжанське		
137	Квіткохвісник арчера	<i>Clathrus archeri</i>	Довжанське		

5.1.3. Водоохоронні зони

- Утримування площадки для миття техніки в належному стані.
- Забезпечення наявності достатньої кількості абсорбентів для видалення проливів нафтопродуктів в разі їх утворення.
- Напрямок трелювання, створенні мінсмуг розміщується вздовж схилів.
- Дотримання режиму охорони при плануванні рубок (рубки головного користування заборонені).

5.1.4. Грунтозахисні заходи

Ерозійні процеси на території лісового фонду, за винятком рівнинної частини, проявляються досить інтенсивно у всіх видах: площинній, лінійній і внутрішньо-грунтовій. Інтенсивність ерозії зв'язана в першу чергу з крутизною і експозицією схилів. На схилах до 20° під високоповнотними насадженнями і потужною лісовою підстилкою площинна і лінійна ерозія практично відсутня.

Лісозаготівельні роботи плануються проводити способами, які виключають або обмежують негативний вплив на довкілля та лісовідновлення. На кожну лісосіку видається лісорубний квиток, який дає право на заготівлю деревини. У лісорубних квитках зазначається спосіб рубки і очищення лісосіки, наявність

підросту, насінників, ключових біотопів та об'єктів, які повинні бути збережені під час розробки лісосіки.

Лісосіки всіх видів рубок передаються підряднику в розробку по акту. На кожну лісосіку до початку її розробки складається технологічна карта, яка з врахуванням конкретних умов відображає лісівничі та організаційні вимоги до виконання робіт. Технологічна карта вміщує, зокрема, перелік підготовчих робіт, визначає схему розробки лісосіки з нанесення на ній виробничих об'єктів, устаткування, шляхів, волоків, способи виконання лісозаготівельних операцій (валка, обрубка сучків, розрізування стовбурів на сортименти, їх сортування і трелювання, штабелювання, навантаження і вивезення деревини, очищення місць рубок), черговість розробки пасік, передбачає заходи щодо охорони праці та природоохоронні заходи (запобігання ерозії ґрунтів, збереження ключових біотопів і об'єктів тощо).

До технологічної карти додається Акт обстеження даної ділянки, в якому вказані заплановані заходи щодо мінімізації негативного впливу рубки на навколишнє природне середовище.

Рубка стиглого лісу, - це збір лісового врожаю, що в лісівничій науці трактується як перша фаза лісовідновлення. Виходячи із конкретних умов зростання на ділянці, де проводяться вирубки стиглого лісу, в залежності від прийнятого рішення щодо лісовідновлення, планується застосовувати відповідну систему рубання.

Лісозаготівельні роботи плануються проводити способами, які виключають або обмежують негативний вплив на довкілля та лісовідновлення. На кожну лісосіку видається лісорубний квиток, який дає право на заготівлю деревини. У лісорубних квитках зазначається спосіб рубки і очищення лісосіки, наявність підросту, насінників, ключових біотопів та об'єктів, які повинні бути збережені під час розробки лісосіки.

Лісосіки всіх видів рубок передаються підряднику в розробку по акту. На кожну лісосіку до початку її розробки складається технологічна карта, яка з

врахуванням конкретних умов відображає лісівничі та організаційні вимоги до виконання робіт. Технологічна карта вміщує, зокрема, перелік підготовчих робіт, визначає схему розробки лісосіки з нанесення на ній виробничих об'єктів, устаткування, шляхів, волоків, способи виконання лісозаготівельних операцій (валка, обрубка сучків, розрізування стовбурів на сортименти, їх сортування і трелювання, штабелювання, навантаження і вивезення деревини, очищення місць рубок), черговість розробки пасік, передбачає заходи щодо охорони праці та природоохоронні заходи (запобігання ерозії ґрунтів, збереження ключових біотопів і об'єктів тощо). До технологічної карти додається Акт обстеження даної ділянки, в якому вказані заплановані заходи щодо мінімізації негативного впливу рубки на навколишнє природне середовище (ОВНС).

Під час проведення підготовчих робіт на лісосіці та на відстані 50 метрів за межею лісосіки по її периметру, вздовж лісовозних доріг та діючих трелювальних шляхів, в радіусі 50 метрів від місць розміщення обігрівального приміщення, верхніх складів, місць розміщення техніки та паливно-мастильних матеріалів звалюють усі намічені небезпечні дерева.

Облаштовуються місця для обігріву та відпочинку, встановлюються попереджувачі знаки безпеки на стежках та дорогах, які проходять через лісосіку.

Підготовчі роботи проводить бригада, що виконує основні лісосічні операції.

Всі лісосічні роботи виконуються лише відповідно з вимогами карти технологічного процесу розробки лісосік.

Чинники, які впливають на вибір лісозаготівельної техніки і обладнання наступні:

- *технологія лісозаготівель, яка включає і спосіб заготівлі деревини (хлистовий чи сортиментний),

- *площа лісосіки,

- *об'єм стовбура і запас деревини на лісосіці,

*розташування, ґрунти і рельєф,

*відстань трелювання і вивезення деревини,

*спосіб очищення лісосік від порубкових решток.

На лісосічних роботах впроваджена бригадна форма праці. Бригада, оснащена засобами індивідуального захисту, та спеціальним спорядженням, виконує весь комплекс робіт від звалювання до очистки лісосіки від порубкових залишків. Виконану роботу приймає майстер лісу даної ділянки.

В надлісництві впроваджений електронний облік деревини та перехід на європейську систему стандартизації.

Одночасно із заготівлею деревини та після її закінчення проводиться очищення лісосіки від порубкових залишків.

В залежності від лісорослинних умов і вимог лісовідновлення застосовуються такі способи очищення лісосік:

*збирання порубкових решток у купи та вали для перегнивання в місці рубки,

5.1.5. Оцінка впливу на довкілля (ОВД)

При розробці методик та механізмів оцінювання, визначення об'єктів оцінювання та ризиків, відповідно FSC національного стандарту системи ведення лісового господарства для України (FSC-STD-UKR-01.1-2024 V 1-1)

Відповідно до «ІНСТРУКЦІЇ з оцінки впливу діяльності філії на цінності довкілля та ОЦЗ», яка затверджена та діє на філії, проведено попередню оцінку впливу планованої діяльності на природні ресурси та ОЦЗ. Можливих негативних впливів не виявлено.

Розроблені на надлісництві заходи та комплекс нормативів з інструкціями достатні для того, щоб виключити негативні прояви на соціальне становище, умови праці чи доходи як власних працівників, так і громад.

Розділ 6 «План господарських заходів»

6.1.1. Розрахункова лісосіка

Щорічна розрахункова лісосіка рубок головного користування в обсязі 71090 тис. м³ ліквідної деревини, затверджена наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища від 22.11.2012 р. №603.

Діюча розрахункова лісосіка і фактичний відпуск деревини відповідає принципу безперервного і невиснажливого лісокористування.

Прогнозована розрахункова лісосіка на 2026 рік

Найменування показників	Усього	У тому числі за господарствами											
		Хвойне	у т. ч. за господарськими секціями				Твердолистяне	у т. ч. за господарськими секціями			Мягколістяне	у т. ч. за господарськими секціями	
			Ялина	Ялицева	Соснова	Модрина		Дубова	Букова	Грабова		Березова	Чорнольхова
Розрахункова лісосіка	71090	8470	8470				62620	5370	57050	200			
Прогнозована розрахункова лісосіка	45000	5336	5336				39664	3380	36284	0			

За результатами базового лісовпорядкування, на лісосіках минулого ревізійного періоду негативних наслідків, а саме: погіршення біорізноманіття та гідрологічних і ґрунтових умов, ерозія ґрунту, забруднення ґрунту і води виробничими відходами та побутовим сміттям тощо, не виявлено.

Під час рубок головного користування не допускаються втрати деревини.

В цілому рубки головного користування проводились згідно з виробничо-фінансовим планом і негативного впливу на структуру і стан лісового фонду не мали.

Фактичний обсяг заготівель в середньому за рік становить 33,7 % середньорічного обсягу діючої розрахункової лісосіки за ревізійний період. Рубки

головного користування на 100% проведені в місцях запроектованих лісовпорядкуванням.

6.1.2. План рубок формування і оздоровлення лісів та інших рубок

План рубок формування і оздоровлення лісів та інших рубок по Хустському надлісництві.

Назва заходу	Одиниця	2026
Головне користування – всього	га/ заг.куб.м.	105,9/45000
із них: поступові, вибіркові і комбіновані	га/ заг.куб.м.	55,9/19408
Із них: кінцевий прийом поступові рубки	га/ заг.куб.м.	30,8/8228
Рубки формування і оздоровлення лісів та інші заходи, пов'язані із веденням лісового господарства - всього	га/ заг.куб.м.	1570,1/52123
освітлення	га/ заг.куб.м.	50,4/253
прочищення	га/ заг.куб.м.	44,9/232
прорідження	га/ заг.куб.м.	49,1/569
прохідна рубка	га/ заг.куб.м.	166,3/6808
санітарні вибіркові	га/ заг.куб.м.	1246,6/41555
санітарні суцільні	га/ заг.куб.м.	12,8/2706
лісовідновні	га/ заг.куб.м.	0/0
переформування	га/ заг.куб.м.	0/0
реконструктивні	га/ заг.куб.м.	0/0
інші заходи з формування і оздоровлення лісів	га/ заг.куб.м.	0/0

інші заходи, не пов'язані з веденням лісового господарства	га/ заг.куб.м.	0/0
разом по всіх видах рубань	га/ заг.куб.м.	1676/97123

В технологічних картах різних видів рубок вказуються заходи впливу на довкілля до рубки і після рубки.

6.1.3. Лісовідновлення та лісорозведення

Заплановані площі лісовідновлення та лісорозведення у 2026 році наведено у таблиці

Найменування робіт, заходів	Одиниці виміру	Разом
Відновлення лісів на землях, наданих у постійне користування		
Садіння і висівання лісу , усього	га	13,7
У тому числі: садіння лісу	га	13,7
Висівання	га	0
Природне поновлення всього	га	17,3
У тому числі сприяння природному поновленню	га	17,3
Догляд за природним поновленням в переводі на однократний	га	1,9
Догляд за лісовими культурами в переводі на однократний	га	100,2
Доповнення лісових культур	га	8,8
Обробіток ґрунту під лісові культури, усього у тому числі:	га	13,7
Заготівля лісового насіння	кг	130,0
У тому числі дуба звичайного	кг	65
бука	кг	20
Інші	кг	45

Вирощування садивного матеріалу в розсадниках, усього	га	0,07
	тис.шт	95,0
В тому числі вирощування сіянців та укорінення живців	га	0,05
	тис.шт	50,0
Вирощування саджанців	га	0,02
	тис.шт	45,0
Лісорозведення на землях наданих у постійне користування		
Садіння і висівання лісу, усього	га	0,0
У тому числі: садіння лісу	га	0,0
Висівання	га	0,0
Догляд за природним поновленням	га	0,0
Догляд за лісовими культурами в переводі на однократний	га	0,0
Доповнення лісових культур	га	0,0
Інші заходи		
Догляди за новорічними ялинками в переводі на однократний	га	0,0
Догляд за розсадником	га	0,0
Догляд за школою	га	0,0
Зелене живцювання	шт.	0

Основними деревними породами для лісовідновлення в Хустському надлісництві є ялина, бук, дуб. Планується посадка лісових культур в 2026 році на площі 13,7 га, сприяння природному поновленню провести на площі 17,3 га, догляд за лісовими культурами на площі – 100,3 га, догляд за лісорозведення – 0 га, природне поновлення на площі 17,3 га.

Обсяги вирощення садивного матеріалу у розсадниках – 95 тис.шт. Обробіток ґрунту під лісові культури проводиться в ручну.

6.1.4. Охорона лісів від пожеж

Ступінь пожежної небезпеки території Хустського надлісництва за «Шкалою оцінки природної пожежної небезпеки ділянок лісового фонду», розробленою інститутом «Укрдерждідпроліс» становить 3,43 клас пожежної небезпеки.

Високий клас пожежної небезпеки обумовлений наступними чинниками:

- значною питомою вагою вкритих лісовою рослинністю земель хвойних порід;
- перевагою молодняків та середньовікових насаджень;
- близьке розташування лісових масивів до населених пунктів;
- значне відвідування лісу туристами, відпочиваючими.

Надлісництвом планується:

- 1.Скласти мобілізаційно-оперативний план взаємодії на ліквідації великої лісової пожежі (взаємодія зі службами ДСНС в Закарпатській області)
2. Забезпечити пожежний персонал засобами індивідуального захисту (ЗІЗ) (вогнетривкий одяг, шолом або каска, окуляри, респіратори, шкіряні рукавиці, спеціальне шкіряне взуття).
3. Навчання персоналу з пожежної безпеки(навчання планується протягом усього року).
4. Навчання за курсом «Лісовий пожежник» або «Керівник гасіння лісової пожежі».

В кожному лісництві обладнані пункти зосередження протипожежного інвентаря, які постійно доукомплектовуються необхідними засобами пожежогасіння.

Для виявлення і гасіння пожеж задіяні 176штатних одиниці лісової охорони.Для цих цілей використовуються: лопати - 637 шт., граблі – 156 шт., сокири – 74 шт., ранцеві оприскувачі - 60 шт., бензопили – 42 шт., пожежні рукави

– 14шт, переносні радіо станції - 9 шт.,хлопавки пожежні - 72 та ряд інших приладів, обладнання і інструментів.

В пожежонебезпечний період планується над лісництво здійснюється чергування, згідно розроблених графіків, конторах філії і лісництв.

6.1.5. Захист лісу від шкідників і хвороб

Обсяги заходів профілактики і боротьби зі шкідниками та хворобами лісу на протязі останніх років залишаються стабільними. Планові лісозахисні заходи виконуються відповідно до завдань до плану лісозахисних роботах з метою збереження стійкості насаджень, запобіганню розвитку патологічних процесів, зменшення шкоди, що завдається шкідниками, хворобами, стихійними природними явищами.

Протягом 2026 року Хустське надлісництво планує провести лісопатологічного обстеження на підставі інвентаризації осердків шкідників і хворіб лісу на площі – 1259,4 га.

Серед моніторингу шкідників та хворіб лісу поширена закладка постійних моніторингових пробних площ.

6.1.6. Господарська діяльність надлісництва на забруднених радіонуклідами територіях, з урахуванням рівня їх забрудненості, у тому числі ВВП

Територія Хустського надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України» не забруднена радіонуклідами.

6.1.7. Дотримання принципу невиснажливості

Плановий обсяг заготівлі деревини від рубок головного користування і рубок формування і оздоровлення лісів на 2026 рік становить 92123 м3. Згідно проекту організації та розвитку лісового господарства максимальний щорічний допустимий обсяг заготівлі деревини 197706 м3. Хустське надлісництво планує не перевищувати щорічний допустимий обсяг заготівлі деревини, що не перевищує загальну середню зміну запасу.

Надлісництво дотримується принципу невиснажливості обсягу заготівлі недеревної лісової продукції та комерційних послуг у зв'язку з видачою лімітів згідно проекту організації та розвитку лісового господарства (виданою

Комплексною державною лісовпорядною експедицією). Ліміти на заготівлю не деревної продукції надає обласна адміністрація. Для чіткого отримання принципу невиснажливості раз у квартал відбувається моніторинг заготівлі деревної і недеревної продукції лісу при потребі коригуються плани.

Розділ 7 «Моніторинг лісів»

7.1.1. Методика моніторингу

Моніторинг може бути внутрішнім і зовнішнім.

Внутрішній моніторинг проводиться на рівні надлісництва. Надлісництво визначає порядок проведення внутрішнього моніторингу з урахуванням вимог цього Порядку та інших актів законодавства

Моніторинг для виявлення та опису впливів господарської діяльності на довкілля включає:

1. Результат діяльності з поновлення (критерій 10.1)
2. Використання для відновлення видів, які добре екологічно адаптовані (критерій 10.2)
3. Інвазивність або інші негативні впливи, пов'язані з будь-якими чужорідними видами в межах одиниці господарювання (критерій 10.3)
4. Підтвердження, що генетично модифіковані організми на використовуються (критерій 10.4).
5. Результати лісівничої діяльності (критерій 10.5.)
6. Негативні впливи застосування добрив на цінності довкілля (критерій 10.6)
7. Негативні впливи застосування пестицидів (критерій 10.7)
8. Негативні впливи застосування засобів біологічної боротьби (критерій 10.8)
9. Вплив природних небезпек (критерій 10.9)
10. Вплив розвитку інфраструктури, транспортування та лісівничих заходів на рідкісні види та види, що перебувають під загрозою, оселища, екосистеми, ландшафтні цінності, води та ґрунти (критерій 10.10)

11. Вплив заготівлі та вилучення деревини на недеревну лісову продукцію, цінності довкілля, ліквідні відходи деревини та інші види продукції та послуги (критерій 10.11)

12. Екологічно прийнятною утилізацією відходів (критерій 10.12)

Моніторинг для виявлення та опису соціальних впливів господарської діяльності, включає:

1. Доказами незаконної або недозволеної діяльності (критерій 1.4)

2. Відповідністю національному законодавству, ратифікованим міжнародним конвенціям та обов'язковим нормам і правилам (критерій 1.5)

3. Вирішення спорів і скарг (критерій 1.6, 2.6 і 4.6)

4. Програми та заходи (видами діяльності), що стосується прав працівників (критерій 2.1)

5. Гендерною рівністю, сексуальними домаганнями та гендерною дискримінацією (критерій 2.2)

6. Програми та заходи (видами діяльності), що стосується безпеки та гігієни праці (критерій 2.3)

7. Виплатою заробітної плати (критерій 2.4)

8. Навчання працівників (критерій 2.5), здоров'я працівників, які зазнають дії пестицидів, якщо пестициди застосовуються (критерій 2.5 і критерій 10.7)

9. Виявлення місцевих громад та їхніх законних прав (критерій 4.1)

10. Повним виконанням умов юридичного обов'язкових угод (критерій 4.2)

11. Стосунками з громадами (критерій 4.2)

12. Охороною місць особливого культурного, екологічного, економічного, релігійного або духовного значення для місцевих громад (критерій 4.7)

13. Місцевим економічним і соціальним розвитком (критерій 4.2, 4.3, 4.4, 4.5)

14. Продукування різноманітних вигід та/або продуктів (критерій 5.1)

15. Підтримання та/або посиленням послуг екосистем (критерій 5.1)

16. Заходами з підтримання або посилення послуг екосистем (критерій 5.1)

17. фактичними у порівнянні із запланованими річними обсягами заготівлі деревної та недеревної лісової продукції (критерій 5.2)

18. Використання місцевої переробки, надання послуг на виробництві зі створенням доданої вартості (критерій 5.4)

19. Довгостроковою економічною життєдіяльністю (критерій 5.5)

20. Категоріями 5 і 6 особливих цінностей для збереження, визначених у критерії 9.1

Моніторинг для виявлення та опису змін екологічних умов

1. Цінностями довкілля та функціями екосистем, у т.ч. накопиченням та утриманням вуглецю (критерій 6.1) включно із ефективністю визначених та вжитих заходів із запобігання нею діяльності на цінності довкілля, пом'якшення таких впливів і відновлення цих цінностей (критерій 6.3)

2. Рідкісними видами та видами, що перебувають під загрозою, і ефективністю вжитих заходів з охорони цих видів та їх оселищ (критерій 6.4)

3. Репрезентативними ділянками та ефективністю вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (критерій 6.5)

4. Аборигенними видами, що трапляються природно та біологічним різноманіттям, а також ефективністю вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (критерій 6.6.)

5. Водотоками, водними об'єктами, кількістю та якістю води, а також ефективністю вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (критерій 6.7)

6. Ландшафтними цінностями та ефективністю вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (критерій 6.8)

7. Перетворення природних лісів на плантації або на нелісові (види землекористування) (критерій 6.9)

8. Категоріями 1-4 особливих цінностей для збереження, визначеними згідно з критерієм 9.1 та ефективністю вжитих заходів з їх притриманням та/або збагаченням

9. Рівнем забруднення одиниці господарювання радіонуклідами.

Суб'єкти, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу

1. Участь у підготовці та проведенні моніторингу можуть брати:

- Суб'єкти, які проводять, які проводять моніторинг
- Суб'єкти, які ініціюють проведення моніторингу

- Суб'єкти, які здійснюють науковий супровід моніторингу
- Суб'єкти, які залучають до опитування, спостереження або виконання робіт(завдань) моніторингу на етапі проведення дослідження

1. Суб'єктами моніторингу можуть бути:

- Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
- Державне агентство лісових ресурсів України
- Державне спеціалізоване господарське підприємство «Ліси України»

України»

- Місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування

- Сторони чиї інтереси зачеплено, зацікавлені сторони та експерти
- Наукові установи, інші юридичні установи.

2. Ініціаторами моніторингу можуть бути суб'єкти, вказані вище, а також громадські об'єднання, підприємства, установи, організації та інші юридичні і фізичні особи.

3. Найбільш детальний моніторинг складу насаджень, вікового розподілу, повноти, запасу та інших таксаційних показників, а також рівня біорізноманіття, включаючи наявність рослинного покриву та недеревної продукції, тощо проводиться під час базового лісовпорядкування раз в десять років, яке здійснюється як складова процесу планування ведення лісового господарства. Дані лісовпорядкування служать для розробки щорічних планів.

4. Моніторинг відповідності вимогам національного законодавства здійснюється всіма працівниками. Моніторинг лісогосподарських показників здійснюють помічник начальника надліництва, лісничі, а також інженери лісового господарства. Моніторинг санітарного стану лісів здійснюються лісничим, інженером з охорони та захисту лісу . Моніторинг виробничих результатів здійснюють спеціалісти виробничого відділу. Моніторинг фінансових показників, продуктивності та економічної ефективності діяльності здійснюється економічним відділом та бухгалтерією.

Процедура підготовки та проведення моніторингу

Моніторинг здійснюється у відповідності з прийнятими програмами моніторингу. Програми визначають процедуру моніторингу та відповідальних осіб. Частота, інтенсивність та обсяги моніторингу залежать від інтенсивності та обсягів робіт, які здійснюються надлісництвом. Моніторинг охоплює період від одного дня (поточний моніторинг за виконанням денних норм виробітку, кількості заготовленої чи переробленої продукції) до одного року (моніторинг планових показників діяльності за рік). Моніторинг може здійснюватись також помісячно чи поквартально. Детальний моніторинговий стан лісового фонду та наявності лісових ресурсів проводиться раз у 10 років під час базового лісовпорядкування. Моніторинг також враховує чутливість та стан навколишнього середовища.

Моніторинг ОЦЗ проводиться як правило щороку. Це здійснюється представниками надлісництва та управління охорони навколишнього середовища. Також лісова охорона під час обходів лісових масивів спостерігає за змінами в ОЦЗ кожного дня. Всі записи моніторингу аналізуються та використовуються в процесі діяльності. Всі наукові дослідження проводяться з відома та за підтримки лісових підприємств. Також відслідковуються всі нові дані, які мають відношення до управління ОЦЗ.

7.1.2. Періодичність

Періодичність з якою здійснюються ті чи інші заходи з моніторингу встановлюються з врахування масштабу та інтенсивності лісогосподарської діяльності а також з чутливістю ресурсів що підлягають даній діяльності. Регулярність моніторингу забезпечує порівняння результатів, виявлення змін, коригування планів.

Моніторинг здійснюється у відповідності з прийнятими програмами моніторингу. Програми визначають процедуру моніторингу та відповідальних осіб. Частота, інтенсивність та обсяги моніторингу залежать від інтенсивності та обсягів робіт, які здійснюються підприємством.

Моніторинг ОЦЗТ проводиться на підприємстві щорічно спеціалістами надлісництва за участю всіх зацікавлених сторін. В ході моніторингу оцінюється ефективність заходів із збереження або поліпшення ОЦЗ та їх стан.

Підчас проведення моніторингових досліджень до консультацій можуть залучитися представники колишнього природного середовища, науково-дослідних установ, громадських і природоохоронних неурядових організацій, місцеві та запрошені експерти різних профілів. Представники місцевих громад, інші зацікавлені сторони.

Дані моніторингу записуються та зберігаються в центральній базі даних, оскільки це зручно для аналізу довгострокових тенденцій щодо ОЦЗ. Про те моніторинг конкретних ОЦЗ не завжди виявляє причину спостережувальних змін у ОЦЗ.

7.1.3. Показники

Структура системи моніторингу в Хустському надлісництві охоплює всі види діяльності і проводиться на різних рівнях - від майстерської дільниці до вищого керівництва.

Індикатори моніторингу встановлені та охоплюють соціальні, економічні та екологічні аспекти:

- Соціальні включають підтримку місцевої інфраструктури; охорону та підтримання місць особливого історичного, соціального та культурного значення; забезпечення робочими місцями місцевого населення; навчання та підвищення кваліфікації працівників; створення та підтримка об'єктів рекреації та зон масового відпочинку;

- Економічні включають ріст прибутку в довгостроковому періоді; ріст балансової вартості підприємства; ріст виробництва продукції і продуктивності праці; обсяги та стабільність поставок деревини;

- Екологічні включають підтримання та підвищення якості об'єктів ПЗФ; ідентифікацію та охорону рідкісних та зникаючих видів; підтримання захисних функцій лісів; охорона лісів від шкідників, хвороб, а також від самовільних рубок; заготівля деревини в рамках встановленої розрахункової лісосіки тощо.

7.1.4. Документування результатів, у тому числі картування

1. Результати моніторингу надлісництва зазначаються у звіті, який готує суб'єкт моніторингу.

Відповідальні за проведення моніторингу ОЦЗ

Загальну відповідальність за реалізацію програми моніторингу несе помічник начальника Хустського надлісництва, який забезпечує належний збір та аналіз даних, а також використання результатів для адаптивного ведення господарства.

Відповідальними за проведення оперативного моніторингу є лісова охорона надлісництва (патрулювання лісів), інженери з охорони і захисту лісу закріплені за надлісництвом (лісопатологічні обстеження), лісничі (приймання виконаних робіт).

Відповідальними за проведення моніторингу збереження ОЦЗ є інженери відділу лісового господарства, які проводять власні спостереження, а також координують діяльність зацікавлених сторін та експертів, залучених до моніторингу збереження ОЦЗ. Моніторинг збереження ОЦЗ також проводиться співробітниками лісництв.

Відповідальними за проведення моніторингу загроз є інженери відділу лісового господарства, відтворення лісів, сектору таксації, відділу охорони та захисту лісу, відділу рекреації та побічного користування, інженер по лісозаготівлі, закріплені за надлісництвом відповідно до напрямку.

Залучення зацікавлених сторін та експертів

Моніторинг ОЦЗ здійснюється як співробітниками надлісництва, так і зацікавленими сторонами та експертами.

До оперативного моніторингу залучаються представники правоохоронних органів (патрулювання лісів разом із лісовою охороною), спеціалісти лісозахисту (лісопатологічні обстеження), інспектори Держекоінспекції (перевірка дотримання природоохоронного законодавства).

До моніторингу збереження ОЦЗ залучаються спеціалісти ДО «Український ЛСЦ» та її відокремлених підрозділів (дотримання режиму збереження та стану генетичних резерватів), фахові екологи, ботаніки, зоологи (моніторинг стану ОЦЗ 1 і 3), інспектори Державної екоінспекції (дотримання режиму збереження та стану об'єктів ПЗФ та територій Смарагдової мережі).

Моніторинг ОЦЗ 4-6 завжди має враховувати результати консультацій з представниками місцевих громад.

Звіт з моніторингу лісгосподарських заходів може містити таблиці, діаграми, графіки та інші форми узагальнення інформації.

2. Результати моніторингу, які проводилися іншими організаціями, надаються надлісництву у встановлені строки.

3. Результати моніторингу можуть передаватися іншим особам або оприлюднюватись ними лише за згодою ініціатора моніторингу.

Документування результатів моніторингу із забезпеченням публічного доступу розміщення на сайті ДП «Ліси України».

Хустське надлісництво немає територій забруднених радіонуклідами та вибухонебезпечними предметами.

Розділ 8 «Соціальні аспекти»

8.1.1. Права працівників, гігієна та безпеки праці, гендерна рівність, як це визначено в принципі 2

Надлісництво дотримуються правил гігієни та безпеки праці для захисту працівників від професійних загроз, безпеці та здоров'ю. Хустське надлісництво планує комплексні заходи по покращенню охорони праці. Довести до працівників та виконуються правила гігієни та безпеки праці що відповідають інструкції МОП гігієни та безпеки праці на лісгосподарських та лісозаготівельних роботах.

Здійснювати внутрішній контроль дотримання правил з охорони праці та техніки безпеки.

Забезпечити збільшення персонального захисного одягу та засобів індивідуального захисту згідно затверджених норм.

Хустське надлісництво сприяє гендерній рівності у працевлаштуванні можливостях навчання, укладанні угод, в процесах залученості до господарської діяльності, жінки та чоловіки працюють на однакових умовах, отримують однакову заробітну плату за однаково виконану роботу.

Права працівників, гігієни та безпеки праці, гендерної рівності на підприємстві повністю гарантуються та виконуються на підставі основних наступних документів:

- Конституції України,
- Статуту підприємства,
- Колективного договору,
- Галузевої угоди,
- Штатного розпису,
- Посадових інструкцій,
- Положення про службу ОП,
- Конвенції МОП про працю, ратифікованих Україною (№ 29; 87; 98; 100; 105; 111; 138; 182;)
- Положення про тендерну політику надлісництва.

8.1.2. Охорона праці

Охорона праці в лісовому господарстві, зокрема в надлісництві є надзвичайно важливим аспектом. Робота лісорубів, лісників та інших працівників пов'язана з підвищеним ризиком. Ефективна система управління охороною праці в надлісництві є запорукою безпеки працівників та безперебійної роботи підприємства.

Система управління охороною праці в надлісництві включає в себе кілька взаємопов'язаних елементів, а саме:

1. Нормативно-правова база:
 - Законодавство України про охорону праці
 - Галузеві нормативи та правила
 - Внутрішні положення та інструкції надлісництва
2. Організаційна структура:

- Посада відповідального за охорону праці
- Комісія з охорони праці
- 3. Документація:
 - Інструкції з охорони праці
 - Журнали реєстрації інструктажів
 - Акти перевірок умов праці
 - Протокол засідань комісії з охорони праці
- 4. Заходи щодо забезпечення охорони праці
 - Оцінка ризиків
 - Проведення інструктажів
 - Надання засобів індивідуального захисту
 - Медичні огляди
 - Контроль за дотриманням вимог охорони праці

Взаємодія між службою охорони праці філії та працівниками надлісництва є ключовими для забезпечення безпечних умов праці в лісовому господарстві. Цей процес передбачає регулярний обмін інформацією, проведення інструктажів, спільну розробку заходів безпеки та оперативне реагування на виявлені проблеми. Основні напрямки взаємодії, це:

1. Інформування працівників (проведення інструктажів, вступні, періодичні, цільові та позапланові інструктажі, розповсюдження інструкцій, плакатів, буклетів, організація тренінгів, використання наочних посібників).
2. Консультації (Індивідуальні консультації, групові консультації)
3. Спільна розробка заходів безпеки (аналіз виробничого процесу, розробка планів заходів, впровадження заходів)
4. Контроль за дотриманням вимог охорони праці (перевірка робочих місць, розслідування інцидентів, притягнення до відповідальності)
5. Заохочення працівників (премії за безпечну роботу, оголошення подяк)

Ефективна система моніторингу та контролю є ключовим фактором у забезпеченні безпечних умов праці. Вона дозволяє виявляти та усувати потенційні небезпеки, знижувати та усувати потенційні небезпеки, знижувати ризики

нешасних випадків і професійних захворювань, а також підвищувати загальну ефективність надлісництва.

8.1.3. Взаємодія з громадами

Хустське надлісництво має задокументовано визначення місцевих громад та їх прав як зацікавлених сторін та сторін чиї інтереси зачеплено.

Оцінка соціальних наслідків проведення лісогосподарських заходів, які плануються провести в Хустському надлісництві

№	Потенційні впливи	Наслідки (позитивні, негативні)	Заходи з помякшення впливу	Коментар
1	Можливість працевлаштування для місцевого населення	Позитивні		Чисельність працівників становить 196, із них 191 чоловіків (97%) і 5 жінок (3%). В основному, це працівники у віці 30-55 і більше років
2	Підтримка місцевих громад через сплату надлісництва податків до місцевого бюджету	Позитивні		Щороку перераховуються до місцевого бюджету земельний, а також рентна плата, ПДФО
3	Обмеження використання місцевим населенням недеревних ресурсів внаслідок проведення	Негативні	Суцільнолісосічні рубки займають невеликий відсоток від загальної площі філії	Суцільні рубки ГК складають всього 0,03% від загальної площі філії або 0,04% від вкритої лісом прощі

	суцільнолісосічних рубок		Лісовідновлення є обов'язковим заходом після проведення таких рубок	
		Позитивні	На зрубках місцеве населення має можливість збору недеревних лісових ресурсів	
4	Можливе погіршення якості довкілля внаслідок проведення лісогосподарських заходів	Негативні	Проводить оцінку впливів лісогосподарських заходів на навколишнє середовище	Проводиться оцінка потенційних впливів запланованих лісогосподарських заходів на навколишнє середовище та оцінка екологічних наслідків. Робляться зважені висновки про можливість чи неможливість проведення конкретного заходу
5	Ремонт лісових доріг	Негативні	Можливе нанесення шкоди навколишньому середовищу	Лісові дороги прив'язані до існуючої квартальної мережі, що не нанесе шкоди навколишньому середовищу. Перед початком робіт проводиться оцінка

				<p>екологічного впливу.</p> <p>Збільшення мережі доріг в районі розташування надлісництва, покращення наземного сполучення між населеними пунктами</p>
6	Співпраця місцевого бізнесу з господарюванням	Позитивні		<p>Залучення місцевих громад у якості підприємств, які заготовляють деревину у надлісництві та сплачують податки у місцевий бюджет.</p> <p>Залучення місцевих громад до деревообробної галузі, яка в свою чергу купує деревину у надлісництві та сплачує податки до місцевого бюджету</p>

Під час залучення сторін чий інтереси зачеплено б2надлісництва здійснюється реєстрація підсумків таких зустрічей, а саме: реєстрація листів шляхом присвоєння їм вихідних номерів у «Журналі вихідної кореспонденції надлісництві», для результатів проведених б2надлісництвом, круглих столів, засідань, зборів, зібрань-протоколів, рішень тощо.

Дані рішення надлісництва одразу після їх фіксування у «Журнал вхідної кореспонденції» зберігаються 5 років.

8.1.4. Вирішення конфліктів

Хустське надлісництво виявляє, запобігає і вирішує всі спори, щодо питань статутного або звичайного права, які можуть бути своєчасно врегульовані без судового розгляду, шляхом залучення сторін чиї інтереси зачеплено.

Ведеться документація, яка відображає процес розгляду скарг та його результати; журнал реєстрацій звернень громадян, книга звернень громадян, протоколи засідань і їх рішення, колективний договір.

Надлісництво залучає до всіх видів процедур чоловіків, жінок, молодь, людей похилого віку, соціальних меншин тощо.

Під час залучення сторін чиї інтереси зачеплено обов'язково здійснюється реєстрація підсумків таких зустрічей, а саме: листування у паперовому чи електронному вигляді – реєстрація листів шляхом присвоєння їм вихідних номерів у «Журналі вихідної кореспонденції філії», для результатів проведення діалогів, круглих столів, засідань, зборів, зібрань-протоколи тощо.

Для внесення змін та пропозицій, щодо плану управління звертайтеся за адресою: вул. Січових Стрільців, 2; с. Довге, Хустський район, Закарпатська обл.; 90154, електронна адреса: dovzhanske.img@e-forest.gov.ua

**Начальник
Хустського надлісництва**

Євген ШКАРУПА